

Management review CO₂-reductiesysteem

Rapportage Februari 2023
(Referentiejaar = 2018)

Opgesteld door:	Akkoord:
I. Bangma 	P. Van der Ende

1. Inleiding

Op 15 februari is een management review gehouden waarin naar het functioneren van de CO₂-prestatieladder, de energieprestaties en de voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen is gekeken. De input voor deze management review bestond uit:

- De geactualiseerde emissie inventarisatie, jan 2023
- De CO₂-reductie doelstellingen, dec 2022
- De CO₂-reductie maatregelen 2020-2023
- Interne audit, juli 2022
- CI-audit Handboek versie 3.1
- CI-rapport na corrigerende maatregelen, nov 2022
- Ketenganalyses, nov 2020
- Ketenuitdagingen
- Overige ontwikkelingen op gebied van CO₂-reductie

2. Energie prestaties

Voor deze management review zijn de energie prestaties van het huidige jaar tot het uitvoeren van deze management review afgezet tegen de prestaties van het referentiejaar 2018. Op basis van deze vergelijking wordt gekeken hoe de voortgang is van het CO₂-reductiebeleid. Tevens wordt gekeken of er trends zijn te zien in de significante energiestromen.

Om een goed beeld te krijgen is de uitstoot gerelateerd aan het gemiddeld aantal FTE's in die periode.

Activiteit	2018		2019		2020		2021		2022	
	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FTE	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E
Brandstofverbruik leaseauto's, busjes etc.	507,07	2,83	350,03	1,96	287,68	1,93	222,67	1,60	226,28	1,55
Brandstofverbruik materieel	1878,66	10,50	1687,53	9,43	1550,33	10,40	1555,30	11,19	1132,49	7,76
Gasverbruik vestigingen	17,70	0,10	18,91	0,11	11,38	0,08	18,09	0,13	16,41	0,11
Totaal scope 1	2403,42	13,43	2056,47	11,49	1849,39	12,41	1796,06	12,92	1375,18	9,42
Elektriciteitsverbruik vestigingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Elektriciteitsverbruik op bouwlocaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Elektriciteit laden EV's	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	0,01
Totaal scope 2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Brandstofverbruik zakelijke kilometers met privé auto	312,83	1,75	284,58	1,59	200,2	1,34	204,82	1,47	176,52	1,21
Vliegverkeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal scope 3	312,83	1,75	284,58	1,59	200,02	1,34	204,82	1,47	176,52	1,21
Totaal	2716,26	15,17	2341,05	13,08	2049,41	13,75	2000,88	14,39	1552,	10,64

Tabel 1. Emissie inventaris

3. Trends in de energie prestaties

In het jaar 2022 is ten opzichte van het referentie jaar 2018 per FTE 4,53 ton CO₂ minder uitgestoten.

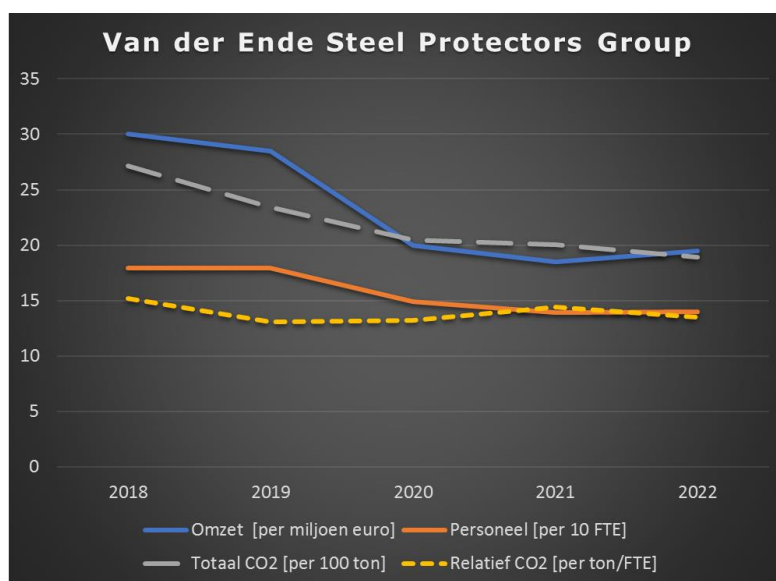
De verdeling naar scope in absolute waardes ziet er als volgt uit:

- o Scope 1 : - 1028 ton
- o Scope 2 : + 1 ton
- o Scope 3 : -136 ton

Wanneer we de totale uitstoot van de jaren 2018 -2022 vergelijken dan zien we dat deze zowel in absolute waardes als omgerekend per fte een consequent dalende trend laat zien.

Als dienstverlenend bedrijf in onderhoud hebben we te maken met een wisselend werkaanbod. Dit is goed af te leiden aan de omzet en het aantal fte. Naar mate we meer projecten in de orderportefeuille hebben wordt er ook meer personeel ingezet, zowel door het aannemen van vast personeel als d.m.v. de flexibele schil waaruit we kunnen putten. Bij de afname van projecten in de orderportefeuille omgekeerd.

Door de uitstoot terug te rekenen de uitstoot per fte wordt het effect van de groei of krimp van het bedrijf genormaliseerd en ontstaat er, naast de trend in de absolute CO₂-emissie, een beeld van de trend in de relatieve CO₂-emissie.

Figuur 1. Trend 2018-2021 (prognose 2022)

In de periode tot 2018 was er sprake van een jaaronzet van rond de 30 miljoen euro en gemiddeld 179 fte. De totale uitstoot zat toen rond de 2700 ton per jaar. Omgerekend naar de relatieve CO₂-emissie kwam dat uit op 15,2 ton CO₂ per fte.

In het jaar 2019 is er een afvlakking ontstaan in de groei van de organisatie. Vanaf het jaar 2020 is er sprake van een sterke trendbreuk in de omzet en het aantal fte's. Ten gevolge van de impact van de covid-19 pandemie hebben veel opdrachtgevers het onderhoudswerk op een laag pitje gezet. De omzet over de jaren 2020 en 2021 is daardoor met ongeveer 30% gedaald (resp. 19,5 miljoen en 18,5 miljoen) en het aantal fte met 20% (resp. 149 en 138). De eerste helft van 2022 is nog in die lijn blijven hangen. Gedurende het jaar is het werkaanbod wel weer toenemen. In de winterperiode zij er meer werken die doorlopen of juist zijn gestart dan in voorgaande jaren in Q4.

In de grafiek is te zien dat de relatieve CO₂-emissie per fte na een geleidelijke daling, in 2021 weer licht stijgt. Dit wordt mede veroorzaakt door de personele bezetting die nog aan de hoge kant zit t.o.v. het werkaanbod. Met name in de stafafdelingen en het kader is er beperkt afgeslankt omdat verwacht wordt dat de markt weer aan zal trekken en omdat je als onderneming (zeker bij krapte op de arbeidsmarkt) goed personeel wil behouden. Dat heeft voor 2021 een negatief effect op de uitstoot per fte. Voor 2022 is dat de uitstoot per fte weer gedaald. Dit enerzijds door een gelijk blijvende bezetting bij een toename in het werkaanbod voor Q3 en Q4 en anderzijds door verdere reductie van CO₂ d.m.v. de doorgevoerde maatregelen.

In tabel 1 valt te zien dat in scope 1 het 'brandstof verbruik materieel' nog steeds de grootste emissiebron vertegenwoordigt, hoewel deze al sterk is afgenomen t.o.v. voorgaande jaren.

Het brandstof verbruik materieel is dan ook direct afhankelijk van:

- Hoeveelheid werk
- Soort werk
- Toegepaste werkmethode
- Uitvoeringsperiode / seizoen

Op de hoeveelheid, het soort werk en de uitvoeringsperiode is door ons slechts beperkt invloed uit te oefenen, daarbij speelt het aanbod van werk, de wensen van klanten een grote rol.

Conclusie:

Het structureel verlagen van de CO₂-uitstoot van de organisatie t.o.v. referentiejaar 2018 verloopt naar behoren. Wel blijven we daarin sterk afhankelijk van de hoeveelheid werkaanbod en de aard van het werk.

4. Voortgang maatregelen

Om de CO₂-reductiedoelstelling te behalen zijn er maatregelen bepaald. In november 2022 is besloten om de doelstellingen van de periode 2020-2022 met een jaar te verlengen. In Q3 worden er nieuwe doelstellingen en maatregelen vastgesteld voor een periode t/m eind 2026.

In deze review wordt de voortgang van deze maatregelen beoordeeld o.b.v. de status van acties en de effectiviteit van de maatregelen.

Reductiemaatregel brandstofverbruik wagenpark				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Personenauto	Omzetting wagenpark naar auto's met lagere CO ₂ -emissie. (Elektrisch, hybride of brandstof label A-B)	Nieuwe leaseregeling per 1-9-2020. Normleasebedrag per functiegroep (A-E) is afhankelijk van mate CO ₂ - uitstoot.	6% van CO ₂ uitstoot per km in de categorie personenauto t.o.v. 2018	2020-2023
Effectiviteit	Het bijgewerkte overzicht van het wagenpark laat een dalende trend zien in de gem. CO ₂ uitstoot per km. Met een afname in 2021 met -0,8% en in 2022 -3,2% zijn de jaardoelen behaald. Voor 2023 is uitgegaan van een verder daling tot -6,0%. De nieuwe leaseregeling is daarmee effectief gebleken.			
Besluit	Maatregel continueren, nieuwe percentages vaststellen voor doelstelling 2024-2026			

Handhavende maatregel brandstofverbruik wagenpark				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	status
Personenauto	Zorgen dat er gereden wordt met de juiste bandenspanning	Attenderen op het belang, zelf controle (nieuwe leaseregeling en voorwaarden). 2x p./jaar check standaard, bij wissel banden zomer/winter	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2018 (2 tot 4% t.o.v. geen controle)	2020-2023
Effectiviteit	Met juiste bandenspanning rijden is goed voor voorkomen onnodig brandstofverbruik en slijtage banden. Medewerkers geattendeerd d.m.v. nieuwsbrief.			
Besluit	Maatregel continueren			

Handhavende maatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Energie-reductie	status
Brandstofverbruik materieel	Verlagen van gem. verbruik machines door inkoopbeleid.	Bij vervangen materieel letten op laag brandstofverbruik	0 tot 5% van brandstofverbruik per draaiuur t.o.v. 2018	2020-2023
Effectiviteit	In 2022 zijn de twee oudste compressoren (bijna 11 jaar oud) vervanging voor twee nieuwe compressoren met moderne adBlue motoren. Daarnaast is er geïnvesteerd in twee HD-units met adBlue motoren Deze hebben gem. 15% minder uitstoot dan de versie die vervangen wordt. Extra capaciteit die enkele keer nodig was is ingevuld met (moderne) inhuur machines.			
Besluit	Handhaven maatregel. In de jaarbegroting voor 2023 (nog) geen investeringen in nieuw materieel gepland.			

Reductie maatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	status
CO2-emissie per liter brandstof materieel	Verminderen uitstoot door inzet alternatieve brandstoffen.	Op Infra projecten gebruik van HVO100 bio-diesel. (toepassen aggregaten en compressoren die daar geschikt voor zijn).	Per liter brandstof 90% reductie CO2 uitstoot. Waarde in ton/CO2 is project afhankelijk. Nader te bepalen per project met gunningvoordeel	2021-2023
Effectiviteit	Bij Infra projecten met gunningsvoordeel op MKI kunnen de extra kosten worden doorberekend in de aanbieding. In die gevallen is het effectief. In 2021 is er een project op MKI ingeschreven. Deze hebben we helaas niet gegund gekregen. Reden daarvoor was mede een te hoge MKI waarde t.o.v. andere inschrijvingen. Hier moeten we op projectniveau dus onze ambitie aanscherpen! In 2022 nog geen inschrijvingen met gunningsvoordeel op MKI.			
Besluit	Maatregel continueren. Op projecten met gunning op MKI toepassen. Meer ambitieus inschrijven met inzet van HVO100 en elektrisch materieel. Ook met opdrachtgevers in de industrie waar we als huisaannemer actief zijn het initiatief nemen om met inkoop de overstap op HVO te bespreken.			

Reductie maatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik compressoren en aggregaten door gebruik te beperken.	Vervanging van lucht aangedreven verfpomp voor elektrische versie (230v). Daardoor is de inzet grote compressor (voor stralen) niet meer benodigd voor de fase van de spuitapplicatie. Inzet van drogers die op een 63A netstroom aansluiting mogen.	Per spuitapplicatie ± 0,2-0,4 ton-CO2 reductie voor de verfpomp. Per etmaal ingezet ± 1,8-2,0 ton-CO2 reductie voor de droger.	2020-2023
Effectiviteit	Toegepast op project OSK. Werkt naar tevredenheid in de praktijk. Diesel compressor kan daardoor eerder uit de huur en minder draaiuren / dieselverbruik.			
Besluit	Maatregel continueren en breder in gaan zetten op andere projecten.			

Handhavende maatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	status
Stroomverbruik	leveringscontract stroom 100% groene energie (wind)	Continueren leveringscontracten groene stroom "B" type Wind of Waterkracht	Handhaven 0% CO2-uitstoot	2020-2023
Effectiviteit	Effectief, totale uitstoot is 0 ton per jaar.			
Besluit	Handhaven tot einde looptijd contract (1 oktober 2024)			

Reductiemaatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	status
Stroomverbruik	Verminderen energieverbruik verlichting	Vervangen van de TL lampen voor led-lampen gehele vestiging te Barendrecht.	Geen reductie t.o.v. huidige groene stroom afname	2022-2023
Status	Geïmplementeerd.			
Besluit	Onderzoeken of de dimbare tl-lampen in het plafondsysteem van de vergaderruimtes ook te vervangen zijn voor geschikte led-versies.			

Reductiemaatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	Status
Stroomverbruik	Verminderen energieafname leverancier door eigen duurzame opwekking	Zonnepanelen op het dak van vestiging te Barendrecht.	Geen reductie t.o.v. huidige groene stroom afname	2020-2023
Status	Er liggen offertes voor ca. 200 zonnepanelen op het dak van kantoor in Barendrecht. Dat is goed voor ruim de helft van het eigen verbruik. De terugverdien termijn is ca. 4,5 jaar. Vanuit de eigenaar van het pand is er nog een zorg m.b.t. brandveiligheid en de verzekering. Ook moet bepaald worden hoe een eventuele huuropslag eruit gaat zien.			
Besluit	Uitwerken van een risicobeoordeling en beheersmaatregelen m.b.t. brandveiligheid. Nader afstemmen met de verzekeraar en dit terug koppelen naar de eigenaar. Streven om nog dit jaar een besluit rond te krijgen.			

Handhavende maatregel brandstofverbruik wagenpark				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	status
Personenauto	Waar mogelijk aantal gereden kilometers beperken	Bij selectie / inkoop personeel project reisafstand mee laten wegen. Personeel indelen voor carpoolen van en naar project- of trainingslocaties.	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2018 (6 tot 8% t.o.v. geen maatregel)	2020-2023
Effectiviteit	Redelijk effectief. Reisafstand wordt meegenomen bij het inplannen van personeel. Is niet in alle gevallen één op één door te voeren omdat 'de juiste vakman op de juiste plaats' op de projecten soms conflicterend is met minimalisatie van de reisafstand.			
Besluit	Maatregel continueren. Waar mogelijk toepassen.			

Handhavende maatregel brandstofverbruik woon- werkverkeer				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	status
Personenauto	Op en neer reizen enkele reis >100 km voorkomen (langer lopende projecten)	Lokaal huren van verblijfruimte(s). Verblijf nabij projectlocatie tijdens de werkweek.	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (8 tot 11% t.o.v. geen maatregel)	2020-2023
Effectiviteit	Goed. Op het project Oosterscheldekering worden in het seizoen huisjes gehuurd in het nabij gelegen vakantiepark in Burgh-Haamstede. Het Brandstofverbruik zakelijke gedeclareerde kilometers met privé auto is dan ook verhoudingsgewijs afgenomen.			
Besluit	Huidige regeling handhaven. Per project de opties inventarisatie. Waar mogelijk toepassen.			

Reductiemaatregel gritverbruik voorbehandelen				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	status
Keten straalgrit	Verminderen totale uitstoot in de keten straalgrit door i.r.t. opdrachtgevers proactief in te zetten op het (mogen) toepassen van alternatieve technieken	Waar mogelijk toepassen van: Machinestrallen UHP-Waterstrallen	9% reductie totale uitstoot in de keten straalgrit t.o.v. 2018	2020-2023
Effectiviteit	<p>Voor het machinestrallen is er winst geboekt. In 2021 hebben we 8 projecten met machinestrallen uitgevoerd. In 2022 zijn dat er 9 geworden. De jaardoelstelling voor 2022 van -6% in de keten straalgrit is behaald.</p> <p>Voor 2023 is de jaardoelstelling om nog 3% reductie te behalen, tot -9% in de keten straalgrit t.o.v. 2018.</p>			
Besluit	<p>Continueren. Waar mogelijk inzet van UHP-waterstrallen en machinestrallen in de industrie.</p> <p>Onderzoek laten uitvoeren naar het mobiel grit recyclen op projecten waar allen handmatig kan worden gestraald. Daarvoor lopen al afspraken voor een afstudeer traject.</p>			

5. Status bevindingen audits

Bevindingen Interne audit 2022:

Afwijkingen (uit audit van juli 2022):

- Er is een controle en doorrekening gedaan m.b.t de brondata en de doorvertaling daarvan naar de Emissie inventaris (excel sheet). Daarbij zijn meerdere afwijkingen vastgesteld. Ook in de Emissie inventaris zelf zaten er twee fouten in de formules die de totalen per half jaar moeten berekenen. Naar aanleiding van de bevindingen is de 1ste helft van 2022 geheel opnieuw nagelopen en berekend. **Status actie: gereed**

Aanbevelingen (openstaande punten uit audit van 2021):

- Herzien van het format van de half jaarlijkse nieuwsbrief. Overweeg ook om de inhoud meer af te stemmen op de doelgroep/belanghebbende (differentiatie). Invulling via de functionaliteit van het persoonlijke dashboard/nieuwsrubriek in BouwInfoSys heeft vertraging opgelopen Er zijn eerst andere prio's in het ERP-systeem. **Status actie: Open**
- Heroverweeg de te gebruiken communicatiekanalen. Kies per doelgroep/belanghebbende een vorm die een meer laagdrempelige en effectieve toegankelijkheid van informatie waarborgt. Invulling via de functionaliteit van het persoonlijke dashboard/nieuwsrubriek in BouwInfoSys heeft vertraging opgelopen Er zijn eerst andere prio's in het ERP-systeem. **Status actie: Open**

6. Besluiten wijzigingen

Van der Ende heeft in November 2022 besloten om de doelstellingen zoals die voor de periode 2020-2022 waren vastgesteld te verlengen tot november 2023, gelijk met het aflopen van de geldigheid van het huidige certificaat. Daarbij zijn wel, in de zelfde lijn, jaardoelen vastgesteld voor 2023.

De huidige ketenanalyses (LCA's) zijn van oktober 2020 en dienen in 2023 te worden beoordeeld en waar nodig herzien of vervangen door andere ketenanalyses. Uiterlijk oktober 2023 dienen deze weer actueel te zijn. Daarin wordt overwogen om i.p.v. tweeketenanalyse er een uit te voeren. Reden is dat in de ketenanalyse voor conserveren relatief weinig invloed is uit te oefenen en de bijdrage aan de CO2-reductie daarmee te klein is.

Nu we met de uitstoot van de afgelopen 3 jaar onder de categorie 'kleine bedrijf' vallen is vanuit het certificatie schema het uitvoeren van een ketenanalyse ook voldoende.

7. Besluiten initiatieven

In het streven naar reductie van de CO₂-emissies neemt Van der Ende ook actief deel aan keten initiatieven. De uitwerking daarvan is beschreven in het document sector- en keteninitiatieven.

Het betreft de volgende initiatieven:

- Lidmaatschap OnderhoudNL (Fosag)
Besluit: Van der Ende blijft betrokken in de branchevereniging met zitting in de technische commissie van OnderhoudNL. Richard Dräer en Ilja Bangma nemen deel aan overleggen. Daarin worden ontwikkelingen in de branche besproken. Besloten is dat Ilja actief lid blijft van de technische commissie. Richard treedt op als zijn vervanger en sluit incidenteel aan bij specifieke onderwerpen.
- Lidmaatschap stichting Nederland CO₂ neutraal
Besluit: Van der Ende blijft lid van Nederland CO₂ neutraal. Naar aanleiding van feedback vanuit de leden worden er inspanningen geleverd om meer aan te sluiten bij de wensen van de leden. Dhr. I. Bangma continueert de zitting in de werkgroepen.
- Van der Ende continueert de samenwerking met Qlayers m.b.t. de spuitmachine voor toepassing op vlakke wanden. In samenwerking met asset-owners zijn er nu 6 projecten uitgevoerd. Eigen operators voor de spuitmachine zijn opgeleid en het CE keurmerk voor de spuitmachine is vrijgegeven. Een van de eerste commerciële toepassingen zal binnenkort plaats vinden op Shell Pernis.

8. Functioneren CO₂-reductiesysteem

De berekening van de Carbon Footprint van de afgelopen jaren laat zien dat de totale uitstoot van de onderneming t.o.v. 2018 (referentiejaar) aan dalen is. Hoewel er in de jaren tot 2018 sprake was van groei en in de laatste jaren sprake was van krimp blijft de relatieve Carbon footprint per fte over de jaren in een gestaag dalende lijn.

Kijken we naar de afzonderlijke doelstellingen en naar de afzonderlijke emissiebronnen, dan zien we dat er zeker voortgang is geboekt. De uitstoot van het wagenpark is sinds 2021 weer aan het dalen. De in 2020 ingevoerde leaseregeling blijkt daarmee effectief. De verwachting voor 2023 is dat, met een toenemend aantal EV's en PHEV's de uitstoot verder zal gaan dalen.

Op de uitstoot van diesel verbruik van machines is binnen Van der Ende veruit de grootste emissiebron (gem. 70-75%) die voor een groot deel samenhangt met de keten gritstralen. Er is zeker vooruitgang geboekt (o.a. meer inzet van UHP-waterstralen en machinestrallen) waardoor we de doelstelling voor de reductie in de keten gritstralen kunnen waarmaken. Maar ook in de inzet van ander materieel (drogers / verfpomp) zijn stappen gezet om het dieselgebruik terug te dringen.

Het geheel overziend, de sector en keten initiatieven, bevindingen bij audits en de voorgang op maatregelen is de beoordeling van het functioneren van het CO₂-reductiesysteem als volgt:

- o Na enkele corrigerende maatregelen uit de interne en externe audit functioneert het managementsysteem procesmatig naar behoren.
- o De emissie-inventaris, PMC en ketenanalyses bieden een goed inzicht in de emissie bronnen en de prioriteiten en mogelijkheden om te komen tot reductie.
- o De organisatie is sinds de invoering van de CO₂-prestatieladder veel bewuster gericht op de effecten op de CO₂-uitstoot in haar beleidskeuzes. Daarnaast is Van der Ende veel actiever geworden in initiatieven om te komen tot optimalisatie en innovatie, wat niet alleen de reductie van CO₂ ten goede komt. Mooi voorbeeld hiervan is het team op de OSK. Die hebben op dat project dit seizoen 120 ton CO₂ bespaard met elektrificatie van middelen.
- o Onderscheidend vermogen bij aanbestedingen met een certificering op trede 5 op de CO₂-PL is sterk afgenomen. Bijna alle marktpartijen zijn daarin nu gelijk.
- o Wij verwachten dat de drijvende kracht om de komende jaren de CO₂-uitstoot verder terug te dringen meer komt vanuit de Milieukosten indicator (MKI) die (rijks)overheid hanteert als gunningscriterium.